

LEEWARDEN: GOED LEVEN

Verkiezingsprogramma
VVD Lokaal Netwerk Leeuwarden
2018 - 2022

Inleiding

Goed leven. Wij vinden een goed leven in Leeuwarden belangrijk. Dat betekent prettig wonen, goede werkgelegenheid, een veilige en mooie omgeving, een plek waar je je prettig voelt. Het is ook: vertrouwen en optimisme hebben over de kansen en mogelijkheden van Leeuwarden en haar inwoners. Maar ook: leven zoals jij dat wilt. Met veel eigen verantwoordelijkheid, in het vertrouwen dat je doet wat goed is. En waar je een helpende hand krijgt als dat nodig is.

In 2013 kreeg droeg het verkiezingsprogramma van VVD Leeuwarden de titel 'Leeuwarden: stad in het platteland'. Een titel die nog steeds relevant is met de aanstaande herindeling met de gemeente Leeuwarderadeel en een deel van Littenseradeel. De verhouding tussen stad en platteland verandert nóg meer. Ook nu kunnen we veel leren van de dorpen die per 1 januari 2018 deel gaan uitmaken van de gemeente Leeuwarden. Laten we dat dan ook doen!

De verandering die bij de vorige herindeling is ingezet, met het noordelijk deel van de voormalige gemeente Boarnsterhim, zet verder door. De balans tussen stad en platteland, 'de longen van de stad', wordt nog belangrijker. Wij weten dat besluiten en maatregelen voor de stad, wezenlijk anders kunnen uitpakken op het platteland. Wij willen de eigen identiteit van het platteland met zijn dorpen respecteren en waar mogelijk behouden. De belangen van stad én platteland moeten in beeld zijn. Beide belangen doen er toe. In de besluitvorming in de gemeenteraad is hierin een scherp oog nodig. In dit verkiezingsprogramma geven we aan wat naar ons idee belangrijke elementen zijn voor een goede balans.

Leeuwarden biedt veel ruimte voor eigen keuzes. Veel mensen willen op een andere manier omgaan met hun eigen buurt en omgeving, energie, milieu en duurzaamheid. Wij willen dat die mogelijkheden er komen en dat de gemeente waar nodig meedenkt. Zo voelen steeds meer mensen de vrijheid om daarin eigen afwegingen te maken. Wij pleiten voor minder regels en eenvoudigere procedures.

Voor een aantal zaken is de komende jaren écht verandering nodig. We kunnen én willen niet accepteren dat de gemeente steeds opnieuw hoge noteringen krijgt op lijstjes met onderwerpen als armoede bij kinderen, bijstandsuitkeringen, werkloosheid en criminaliteit. Iedereen moet zich veilig kunnen voelen op straat. Wel vinden we dat we niet meer geld uit moeten geven dan er binnenkomt voor alle regelingen op het gebied van zorg en participatie.

Iedere jongere in de gemeente Leeuwarden verdient een toekomst. Sporten, motivatie om te gaan ondernemen en een reële kans op een baan; dát willen we in deze gemeente. Daar hoeft je onze gemeente of zelfs provincie niet voor uit! De nieuwe gemeente Leeuwarden biedt ongelooflijk veel nieuwe kansen. We willen dat iedereen van deze kansen profiteert.

Ook ondernemers verdienen alle mogelijkheden om succesvol te ondernemen. Een opmerkelijke en slagvaardige gemeente helpt daarbij. Door als gemeente met hen samen te werken, kunnen ondernemers groeien. Onze ondernemers zijn onze ambassadeurs. Samen verleiden wij nieuwe bedrijven om zich in Leeuwarden te vestigen.

De laatste jaren trok de gemeente met succes grote evenementen naar Leeuwarden, zoals Serious Request en The Passion. Goed voor de naamsbekendheid en het imago van de stad. Ook zorgen dit soort events voor meer investeringen en werkgelegenheid bij de hotels, B&B's, restaurants en winkels. Wij willen lokale evenementen de mogelijkheid bieden om uit te kunnen groeien tot het 'Lowlands van Fryslân'. Dat is goed voor de ondernemerszin, goed voor de cultuursector en leidt tot meer banen in de gemeente Leeuwarden.

1 Leeuwarden: waar het goed leven is

Leefbaarheid. Het is een nogal ruim begrip voor al die zaken die er gezamenlijk voor zorgen dat je je in deze gemeente wilt vestigen en waardoor je wilt blijven wonen in de wijk of het dorp waar je nu woont.

Een huis voor iedereen

De beschikbaarheid van woningen staat op de eerste plaats. Koopwoningen, huurwoningen in de vrije sector en sociale huurwoningen. Kortom: een huis voor iedereen. Ook in Leeuwarden is scheefwonen ongewenst. Wij pleiten voor voldoende woningen voor doorstromers. Zowel in de dorpen als in de stad is een ruim aanbod van huur- en koopwoningen voor starters nodig. Dit geeft jongeren een stimulans om zich blijvend in de gemeente te vestigen. Wie zelf een huis wil bouwen, kan kiezen uit voldoende kavels. Hoe en welk huis je wilt bouwen, kun je prima zelf beslissen. Daar hebben we Welstandscommissie Hûs en Hiem niet voor nodig.

Kraken is strafbaar. Wij vinden dat mensen die kraken, zich asociaal opstellen ten opzichte van de Leeuwarders die iedere maand netjes hun hypotheek of huur betalen.

Helderheid over energie

Bij het bouwen van nieuwe huizen is volop ruimte voor duurzaam bouwen en het gebruik van duurzame energie. In 2018 vervalt de verplichting om aangesloten te zijn op het gasnet. Er moet dus ruimte komen voor alternatieven als koude-/warmteopslag, zonne-energie of grootschaliger oplossingen als geothermie. Bij bestaande woningen en bedrijfspanden wordt het eenvoudiger om zonnepanelen te plaatsen. Voor zowel particulieren en ondernemers als voor energieproducenten is het van belang dat de gemeente duidelijk maakt welke mogelijkheden er zijn.

Een fijne leefomgeving

Leefbaarheid omvat in de dorpen van onze gemeente ook het op peil houden van allerlei voorzieningen. Je voelt je gelukkiger in je woonomgeving wanneer de scholen, sportclubs, verenigingen en het openbaar vervoer op niveau blijven. Voor de Leeuwarder wijken geldt natuurlijk hetzelfde. Voldoende scholen en andere voorzieningen bepalen de kwaliteit van de woonomgeving. Het verschil met de dorpen is dat je in de stad makkelijker uitwijkt naar aangrenzende wijken of centrumvoorzieningen. Dat is in de dorpen anders. En dus zal dat soms tot andere afwegingen leiden.

We zijn voor duidelijke wetgeving aangaande plattelandswoningen. In geval van bedrijfsbeëindiging moet het mogelijk zijn om de status van agrarisch te wijzigen. Deze gewijzigde bestemming mag geen belemmering vormen voor de naastgelegen, in bedrijf zijnde agrarische bedrijven. Dit stimuleert de

verkoop van vrijkomende agrarische bedrijfswoningen en -panden en heeft een positieve invloed op de leefbaarheid op het platteland en in de dorpen.

Wateroverlast is een ongewenst verschijnsel. De gemeente heeft de plicht om te zorgen voor de afvoer van het water en het beheer van het grondwaterpeil. Daarbij worden de belangen van inwoners, (agrarische) ondernemers en toeristische bedrijven goed tegen elkaar afgewogen.

Genieten van onze natuur

In onze gemeente hebben we ruimte voor natuur en het gebruik van die natuur voor recreatie. Wij vinden het belangrijk dat iedereen de mogelijkheid heeft om te genieten van de natuurgebieden binnen onze gemeente. We gaan geen extra regels opleggen, bovenop de regels die al uit Den Haag en Brussel komen. Groen en economie zijn geen tegenstanders van elkaar, maar kunnen goed hand in hand gaan. Veel bedrijven zijn zelf al bezig met duurzaam ondernemen. Natuurlijk stelt de overheid grenzen. Milieuvervuiling pakken we aan. Maar de kleine en grote stappen waar de natuur écht iets aan heeft, komen van mensen en bedrijven zelf.

Schone stad

Een leefbare stad betekent ook een schone stad met schone straten. De ondergrondse containers in de binnenstad en andere wijken rondom de binnenstad zijn een goede zaak. Echter, door het pasjessysteem is er veel risico op zwerfafval. Mensen raken het pasje kwijt of hebben geen zin om bij elke loop naar de container hun speciale pasje mee te nemen. Door het pasjessysteem af te schaffen, kan iedereen gebruikmaken van de ondergrondse containers en voorkomen we zwerfafval.

Leeuwarden is bereikbaar

De afgelopen jaren is de bereikbaarheid van de gehele gemeente Leeuwarden enorm verbeterd. Met de voltooiing van De Haak om Leeuwarden is één van de grootste projecten hiervoor afgerond. Door de aanleg van deze weg zijn de dorpen aan zowel de noord- als de zuidkant van de stad veel beter bereikbaar geworden. De komende tijd zal de voltooiing van het aquaduct op de Drachtsterweg, de realisatie van de Westelijke invalsweg en de oplevering van het nieuwe Europaplein de toegankelijkheid van de stad nog verder verbeteren.

We moeten oog blijven houden voor de bereikbaarheid van de stad en het buitengebied. Met name in de dorpen is veel aandacht nodig voor het onderhoud van de lokale wegen en bermen en voor een vlotte doorstroming van het verkeer.

De wegen in het buitengebied moeten voldoen aan de eisen gesteld voor het moderne, zware landbouwverkeer, met veilige bermen en fietspaden en bij alle weersomstandigheden.

De bereikbaarheid van de binnenstad van Leeuwarden vraagt om eigen maatregelen. Betere informatie over piekmomenten in het verkeersaanbod en dynamische reisinformatie zorgen ervoor dat verkeer zo snel mogelijk de stad in en uit gaat.

We zijn en blijven geen voorstander van betaald parkeren. In dorpen blijft parkeren gratis. Zaterdag voorafgaand aan Sinterklaas, Kerst en oud en nieuw zijn alle parkeerplaatsen (ook parkeergarages) in Leeuwarden gratis. Op zondag geldt er gratis parkeren. De pleziervaart is eveneens van economisch belang, maar overlast hiervan op het overige verkeer dient tot een minimum te worden beperkt.

2 Leeuwarden: ruimte voor initiatief!

In Leeuwarden geven we particulieren en ondernemers zoveel mogelijk ruimte om initiatieven te ontplooien.

Steeds meer mensen nemen zelf het initiatief voor het gezamenlijk oplossen van maatschappelijke vraagstukken in hun leefomgeving. Dit gaat verder dan het gebruikelijke vrijwilligerswerk. De vormen zijn talrijk: beheer van openbaar groen, opruimen van zwerfafval, buurtpreventieteams, maar ook het gezamenlijk inkopen van energie of het zelfstandig leiden van een zorgboerderij. Wij juichen deze initiatieven toe. Het sluit aan bij ons streven naar veel zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

Een gemeente voor ondernemers

Ondernemers zijn onmisbaar voor de gemeente. Het zijn ondernemers die investeren in nieuwe ideeën en innovatieve technieken. Het midden- en kleinbedrijf is dé banenmotor van de gemeente. Als het goed gaat met de lokale ondernemers, dan gaat het goed met de gemeente. Wij vinden dat ondernemers meer aandacht en respect verdienen. Of het nu gaat om mogelijke nieuwe bedrijven, of de bestaande ondernemers die al lange tijd in de gemeente Leeuwarden gevestigd zijn - we kunnen ze écht nog beter van dienst zijn.

De gemeente moet op een samenhangende, doelgerichte en betrokken manier met ondernemers omgaan. Creatief en toegankelijk zijn als het gaat om vragen, procedures en vergunningen. Dat betekent dus niet: de maximale reactietermijn aanhouden. Ondernemers zijn gebaat bij snelle oplossingen en duidelijke, eenduidige besluiten. Met twee maten meten hoort daar niet bij.

We pleiten voor één ondernemersloket. Een plaats waar een ondernemer dwars door alle interne afdelingen heen slechts met één medewerker van de gemeente te maken krijgt. Ondernemers weten zelf het beste hoe zij hun bedrijf willen runnen. Dat hoeft de gemeente ze niet te vertellen. Door ondernemers de ruimte te geven, stimuleert de gemeente ondernemers hun best te doen.

Slimmer met Ondernemingsdossier

Met het Ondernemingsdossier kunnen ondernemers op een slimme manier voldoen aan wetten en regels. Daarmee besparen ondernemers en overheid tijd, geld en wordt onnodige irritatie voorkomen. Ondernemers hebben te maken met een groot aantal regels, toezichthouders en bijbehorende inspectiemomenten. Het Ondernemingsdossier stelt een ondernemer in staat om bepaalde informatie uit de bedrijfsvoering eenmalig vast te leggen en makkelijk beschikbaar te stellen aan verschillende overheden, zoals toezichthouders en vergunningverleners.

Verder willen wij vergunningen waar mogelijk afschaffen, samenvoegen of vervangen door een meldingsplicht of algemene regels.

De vaststelling van de onroerende zaak-belasting (OZB) moet in de komende collegeperiode op de schop. Leeuwarden als één van de duurste gemeentes voor ondernemers, met de grootste scheefgroei in Fryslân, vinden wij niet acceptabel¹.

De agrarische sector verdient een prominente plaats in het beleid van de gemeente Leeuwarden. Binnen deze sector zorgen zowel de primaire productie als toelevering, verwerking en dienstverlening voor veel banen. Schaalvergroting en de daarbij komende ontwikkelingen zijn zeer actueel. Deze ontwikkeling zien wij gebeuren binnen het systeem van 'De Nije Pleats'², maar niet ten koste van maatwerk. Wanneer een ondernemer bijvoorbeeld kiest voor minder intensieve veeteelt, moet hij kunnen kiezen uit voldoende mogelijkheden om het bedrijf (en de bebouwing) daarop aan te passen. Veel agrarische ondernemers zien verandering van de vraag door maatschappelijke ontwikkelingen. We willen dat de agrarische sector kan blijven groeien en niet onnodig gehinderd wordt. Agrarische ondernemers krijgen de ruimte voor nevenactiviteiten op het gebied van recreatie, toerisme, natuurbeheer of andere bedrijvigheid. Ze moeten immers een goede boterham kunnen blijven verdienen.

Ruimte voor detailhandel

De detailhandel in de binnenstad en dorpen heeft moeite om zich staande te houden in het gevecht tegen schaalvergroting en webwinkels. We willen meer ruimte in bestemmingsplannen en regelgeving.

Om geen achterstand op te lopen ten opzichte van andere provinciehoofdsteden, is onderzoek naar nieuwe trends nodig. We vinden dat de gemeente een heldere visie moet hebben over de binnenstad. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar detailhandel, maar nemen we de gehele binnenstad als plek om te wonen, werken en winkelen als uitgangspunt. We willen een aantrekkelijke binnenstad door een sterk aanbod van winkels op de juiste plekken. Omdat er ook steeds meer mensen wonen in de binnenstad, is er goede afstemming over horeca, festivals en evenementen nodig. We zoeken naar nieuwe en creatieve manieren de leegstand van winkelpanden tegen te gaan.

We geven ondernemers in Leeuwarden de ruimte om onderzoek te doen naar nieuwe duurzame vormen van energie en ondernemen. Concreet valt daarbij te denken aan mestvergisters, geothermie en zonne-energie. De gemeente zorgt voor een juiste balans tussen deze nieuwe ontwikkelingen en inpassing in de bestaande omgeving, met respect voor de inwoners en de omgeving.

¹ Zie ook Hoofdstuk 5 - Gemeente Leeuwarden: dienstbaar en modern

² De Nije Pleats denkt mee over de ruimtelijk-landschappelijke inpassing van bouwplannen en zorgt zo in een vroeg stadium voor overeenstemming tussen belangrijke partijen. Daarmee wordt een stevige basis gelegd voor een mogelijke vergunning. www.nijepleats.nl

De gemeente Leeuwarden heeft toeristen veel te bieden. Samen met ondernemers en instellingen zorgen we ervoor dat naamsbekendheid onder toeristen vergroot wordt.

3 In Leeuwarden doet iedereen mee

Werk is van groot belang voor mens en samenleving. Met ons werk verdienen we geld voor een goed leven. Werk zorgt voor contact met andere mensen. Werk leidt tot zelfstandigheid en eigenwaarde. Wie werkt, investeert in zichzelf en in de toekomst van onze samenleving.

De Sociaal Economische Raad Noord-Nederland heeft onlangs een uitgebreid advies uitgebracht onder de titel 'Het werkend alternatief voor Noord-Nederland'³. Wij staan volledig achter de strategie die wordt geadviseerd voor een toekomstbestendige, regionale arbeidsmarkt.

Werken aan werkloosheid

In Leeuwarden bestaat al jarenlang een onbalans tussen het aantal werkenden en het aantal mensen zonder baan. Het werkgelegenheidscijfer blijft achter en de werkloosheid is hier hoger dan in de rest van Nederland. Dat cijfer moet naar beneden⁴.

In Leeuwarden hebben twee keer zoveel mensen een bijstandsuitkering dan gemiddeld in Nederland⁵. Wij willen ons niet neerleggen bij dat cijfer. Integendeel, we stellen ons daarbij ambitieuze doelen: eind 2022 moet dat aantal met een kwart gedaald zijn. In 2026 moet het aantal mensen met een bijstandsuitkering weer gelijk zijn aan het landelijk gemiddelde.

Werk is de beste remedie tegen armoede. We willen vanzelfsprekend extra zorg geven aan de mensen die het meest knel komen te zitten. Daar hoort ook bij dat we mensen goed informeren over hoe ze problemen zoveel mogelijk kunnen voorkomen. Maar uiteindelijk moet werk lonen en dus is het belangrijk dat je het direct in je portemonnee voelt als je aan het werk gaat. Dus geen regelingen die de 'armoedeval' bevorderen.

Uiteindelijk is het hebben van een baan en inkomen de beste oplossing. De gemeente doet niet aan inkomenspolitiek. Experimenten zoals met het basisinkomen zijn ongewenst en wijzen we af. Wij gunnen iedereen een baan. Een uitkering is er voor je als het niet anders kan, niet als een permanente regeling.

Om mensen zoveel mogelijk kansen op werk en in hun werk te geven, omarmen wij het begrip 'een leven lang leren'. Hierdoor kun je sneller en makkelijker omschakelen naar ander werk wanneer nodig en is minder snel een uitkering nodig.

³ SER Noord-Nederland - 'Het werkend alternatief voor Noord-Nederland, de noordelijke aanpak maakt het verschil' - februari 2017 - www.sernoordnederland.nl

⁴ Bron: waarstaatjegemeente.nl

⁵ Bron: waarstaatjegemeente.nl

Om mensen snel weer aan werk te helpen, moeten bestanden van UWV en gemeente Leeuwarden gekoppeld worden, zodat sneller op vragen van werkgevers kan worden ingespeeld.

Een goede basis

Een goede opvoeding biedt kansen voor ontwikkeling van talenten en maakt jongeren tot verantwoordelijke mensen. Ouders zijn daarvoor in de eerste plaats verantwoordelijk. Als de ouders het belang van het kind schaden, dan grijpt de overheid in. De gemeente is dan aan zet. Als ouders en kinderen een probleem hebben, kunnen ze hulp zoeken bij Jeugdzorg.

Op school leren wij kinderen de kennis en vaardigheden waar ze later iets aan hebben. Op school leren we ze ook wat onze normen en waarden zijn en hoe we in Nederland met elkaar omgaan. Op school leer je wat normaal is en wat niet. Goed onderwijs speelt daarom niet alleen een grote rol in het leven van mensen, maar ook de samenleving heeft hier belang bij.

Wij vinden het belangrijk dat de gemeente voor deze gezinnen één hulpverlener regelt die samen met het gezin naar de beste oplossing zoekt. Voorkomen is beter dan genezen. We willen dat de gemeente er op tijd bij is om ouders en kinderen met een probleem te helpen. Om zo vroeg mogelijk probleemgedrag te signaleren bij jongeren, willen wij dat de gemeente zorgt voor goede koppeling tussen de zorgverleners en instellingen rondom onderwijs, welzijn, cultuur en sport.

Goede zorg dichtbij

Wij willen dat iedereen de zorg krijgt die bij hem of haar past. Veel mensen willen zo lang mogelijk zelfstandig wonen en leven, in hun eigen omgeving en met de ondersteuning die ze daarbij nodig hebben. Juist daarom is het belangrijk dat de gemeente zorg dichtbij mensen aanbiedt. Daarom steunen wij initiatieven voor zorg op kleine schaal.

We willen dat de regeldruk voor zorgondernemers ook in Leeuwarden afneemt. Een belangrijk doel van de decentralisaties in het sociaal domein was juist: minder bureaucratie. Wij willen werken vanuit het principe: 'vertrouwen waar mogelijk, controle waar nodig'.

Natuurlijk moet overheidsgeld doelmatig en verantwoord worden besteed. Maar dat betekent niet dat je hulpvragers en -aanbieders vooraf moet overstelpen met bureaucratie en onnodig veel regels en procedures.

Nieuwe en innovatieve ondernemers en zorgaanbieders horen ruimte te krijgen om hun voorziening en aanbod onder de aandacht te brengen van wijkteams. De wijkteams zijn in Leeuwarden de spil in de verdeling en toekenning van zorg. Zij moeten op de hoogte zijn van alle mogelijkheden, óók de nieuwe.

Iedereen in beweging

Sport is goed voor iedereen. Het is goed voor je gezondheid en helpt bij het leggen van sociale contacten. Wij vinden het daarom belangrijk dat elk kind kan sporten. Het stimuleren van de breedtesport staat hoog op de agenda van de gemeente Leeuwarden. Sportverenigingen, scholen en buitenschoolse opvang werken nauw samen om de schoolgaande jeugd zoveel mogelijk te laten bewegen. Dit kan ook met buurtsportcoaches.

Ouderen en chronisch zieken hebben baat bij zoveel mogelijk beweging. Het is niet alleen goed voor de gezondheid, maar gaat ook eenzaamheid tegen.

De Leeuwarder cultuur

In 2018 is Leeuwarden Culturele Hoofdstad van Europa. Een goede en solide uitvoering van dit jaar lang durende evenement is van groot belang. Zowel inhoudelijk als financieel is het nodig dat dit evenement een succes wordt.

We hebben in Leeuwarden een rijk cultureel en historisch erfgoed en we zijn zuinig op onze monumenten.

Cultuur geeft vorm en inhoud aan de samenleving en het verbindt mensen. Cultuur neemt een centrale rol in in onze maatschappij. De gemeente stimuleert dit actief in haar subsidiebeleid. Onder goed cultuurbeleid verstaan wij: een combinatie van cultureel, economisch en sociaal beleid.

Cultuureducatie voor kinderen op de basisschool is een belangrijke taak voor de overheid. De inzet van cultuurcoaches wordt komende jaren uitgebreid met het voortgezet onderwijs.

In Leeuwarden is ruimte voor evenementen en festivals in de open lucht. Eind 2018 volgt een uitgebreide evaluatie van het evenementen- en festivalbeleid. Wij zoeken steeds naar een balans tussen het plezier van de bezoeker en organisatoren en het belang van de omwonenden. Evenementen en festivals geven reuring in de stad. De gemeente waakt ervoor dat scheidslijn tussen last en overlast niet overschreden wordt.

Opvangen van nieuwkomers

Het is in Nederland normaal dat we mensen opvangen die uit oorlogsgebied komen. Als het veilig is, gaan ze waar mogelijk weer terug naar hun thuisland. In Leeuwarden leveren we ons aandeel in de huisvesting van statushouders. Nieuwkomers passen zich aan. Dat betekent dat ze de Nederlandse taal leren en bijdragen aan onze samenleving. Iedereen die kan werken, werkt. De Nederlandse taal leren is een eigen verantwoordelijkheid van de nieuwkomer. De gemeente zorgt ervoor dat er voldoende betaalbare taalcursussen zijn.

Voor afgewezen asielzoekers of illegale migranten is in Nederland geen plaats. De gemeente Leeuwarden ondersteunt hen niet en verleent hen geen opvang.

4 Leeuwarden: waar je je veilig voelt

Het is belangrijk dat we ons veilig voelen in onze eigen buurt en huis. Of je nu 2 maanden oud bent of 95 jaar, in Goutum of in Gambia bent geboren, liever met jongens of met meisjes zoent - je verdient het om op te groeien en te leven in een veilige omgeving. Daar zijn wij als overheid verantwoordelijk voor. Die veiligheid is de basis om je te kunnen ontwikkelen, om te kunnen ontdekken en om plezier te maken. Wij willen dat je in Leeuwarden veilig over straat kunt, zonder dat je wordt uitgescholden, bedreigd of mishandeld.

De hulpdiensten komen in geval van nood snel en binnen de afgesproken aanrijtijd. Waar dat mogelijk is, maken politie en brandweer gebruik van de modernste technieken om onveilige situaties te voorkomen. Elke inbraak, ongeval of brand die voorkomen kan worden, is winst.

Er is een verschil tussen veiligheidsgevoel op het platteland en in stedelijk gebied. Daar waar de mensen in dorpen nog gewoon 's avonds over straat durven lopen, voelt dat voor veel inwoners van Leeuwarden anders, zeker in het centrum van de stad. Het is belangrijk dat de inwoners van de dorpen zich veilig blijven voelen. Voldoende politietoezicht ligt daar aan de basis, maar ook de inzet van onze eigen handhavers kan daaraan bijdragen.

Veiligste stad van het Noorden

De binnenstad is nog steeds onveilig en de meest recente cijfers bevestigen dat ook⁶. Zo stond Leeuwarden in 2016 op plek 15 op de AD Misdaadmeter⁷. We willen dat Leeuwarden de veiligste stad van het Noorden wordt. Dat betekent dat we cameratoezicht, preventief fouilleren en gebieds- en samscholingsverboden blijven inzetten en zo nodig uitbreiden. Voldoende politietoezicht is vanzelfsprekend.

Ook de andere misdrijven moeten aangepakt. Leeuwarden scoort in de landelijke cijfers hoog op het vlak van inbraken en geweldsmisdrijven⁸. Maar ook als je kijkt naar zaken als vernieling en fietsdiefstallen: we scoren slechter dan gemiddeld. Samen met politie en justitie moeten we tot concrete maatregelen komen.

Iedereen kan bijdragen aan de veiligheid in de buurt. De gemeente staat open voor initiatieven als buurtpreventie, sociaal alarm en WhatsApp-groepen.

⁶ Noot van het bestuur: Kort na vaststelling van dit programma werd de misdaadmeter 2017 (over 2016) gepubliceerd. Leeuwarden verbetert hierin van positie 15 naar positie 26.

⁷ <http://tinyurl.com/ad-misdaadmeter>

⁸ Bron: waarstaatjegemeente.nl

De politie grijpt altijd in als mensen de regels overtreden en overlast veroorzaken. Raddraaiers worden opgespoord en aangepakt. Wanneer de politie ingrijpt, kan zij rekenen op onze steun.

We zijn en blijven tegen gemeentelijke wietteelt. Drugsgebruik en drugshandel moet van de straat. Overlast, verkoop aan minderjarigen en harddrugs worden niet getolereerd.

5 Gemeente Leeuwarden: dienstbaar en modern

Een gemeente die veel digitale producten aanbiedt voor het gemak van de bewoners, houdt meer tijd over om naar de bewoners toe te gaan. Digitalisering heeft voor ons daarom een hoge prioriteit. Het is vanzelfsprekend dat de gemeente een digitaal loket heeft dat 24 uur per dag open is. Zo kunnen we onze zaken regelen, wanneer het ons uitkomt.

We vinden het belangrijk dat de gemeente innovatieve en creatieve initiatieven, die van belang zijn voor de samenleving, stimuleert en faciliteert. Bijvoorbeeld door het geven van advies, het delen van specifieke kennis, het wegnemen van overbodige regels en het leggen van verbindingen met relevante bedrijven en instanties. Ook is het belangrijk dat inwoners in een vroeg stadium betrokken worden bij de besluitvorming. Dat betekent dat mensen en bedrijven in de buurt worden ingelicht over plannen op het moment dat ze bedacht worden en niet wanneer deze al klaar zijn. Dat kan via wijk- of dorpspanels, maar ook direct richting individuele burgers en ondernemingen.

Kleine, slimme overheid

We zijn voor een kleine en slimme overheid. Een overheid die open staat voor verandering en deze omarmt. Onze inwoners, ondernemers en studenten krijgen actief de ruimte om de gemeente Leeuwarden nóg beter te laten werken. Studententeams kunnen stage lopen bij de gemeente Leeuwarden. Tijdens deze stages wordt onderzocht waar verbeteringen mogelijk zijn. De studenten leren van de gemeente en de gemeente leert van de studenten.

We zijn voor minder en lagere belastingen voor inwoners en ondernemingen. Belastinggeld wordt verdiend door onze ondernemers en inwoners. Iedere euro die de gemeente uitgeeft, is van hen afkomstig. Dit geld moet daarom zinnig (zuinig) en verantwoord (zinnig) worden besteed. We willen dat duidelijk is waar ons belastinggeld aan wordt uitgegeven. De gemeente besteedt het geld dan ook zo efficiënt mogelijk. Niet de hoeveelheid geld die uitgegeven wordt bepaalt de kwaliteit, maar de mate waarin met het bestede geld vooropgestelde doelen worden behaald. De gemeente meet actief de effectiviteit van het bestede geld.

Verlaging OZB

Belasting heffen is een noodzakelijk kwaad. Het is nodig om de voorzieningen in de gemeente op peil te houden. Maar een belasting als de onroerendezaakbelasting (OZB) mag nooit een melkkoe worden om de 'gaten' te dichten. Leeuwarden kent één van de hoogste tariefstellingen van Fryslân en ook de verhouding van tarieven tussen particuliere huizenbezitters en ondernemers is volledig scheefgegroeid. Wij pleiten de komende collegeperiode voor het uitblijven van een OZB-verhoging, ook niet met de inflatiecorrectie. In de komende vier jaar moet de balans in de grondslag van de OZB opnieuw vastgesteld

worden. Uiteindelijk is een verlaging van de OZB het doel. In de tussentijd zoeken we een passend antwoord voor de enorme OZB-verhoging voor ondernemers uit Leeuwarderadeel en Littenseradeel.

De gemeente beperkt zich tot haar basistaken. De gemeente is geen uitzendbureau, welzijnsinstelling of sociale werkplaats. Organisaties op afstand van de gemeente, werkbedrijven en andere vormen van (sociale) ondernemingen kunnen deze taken uitstekend uitvoeren zonder dat ze direct onder de gemeentelijk organisatie vallen.

Maatregelen en voornemens

Bijlage bij het VVD Verkiezingsprogramma 2017 - Leeuwarden: goed leven!

1 Goed leven

- > De omgevingswet moet leiden tot minder regels en eenvoudiger ruimtelijk plannen . De gemeente regisseert en faciliteert de uitvoering.
- > Voor inwoners is het handig om makkelijk en snel te kunnen zien welke mogelijkheden zij hebben om hun woningen te vergroten of aan te passen. Wij vinden dat deze regels uit het bestemmingsplan actueel, gemakkelijk leesbaar en digitaal beschikbaar horen te zijn.
- > Een wijziging in een bestemmingsplan mag nooit een 'overval' zijn. De gemeente stelt actief en op tijd bewoners en inwoners op de hoogte van voor hun relevante wijzigingen in het bestemmingsplan.
- > Woningbouwcorporaties moeten zich beperken tot kerntaak: het bouwen van sociale huurwoningen. Corporaties zijn geen projectontwikkelaars.
- > Kraken is strafbaar. Ontruiming van gekraakte panden vindt zo snel mogelijk plaats. De gemeente ondersteunt eigenaren van gekraakte panden.
- > Sociale huurwoningen mogen niet onderverhuurd worden via constructies als Airbnb.
- > Welstandscommissie Hûs en Hiem wordt afgeschaft. Een eigen gemeentelijke commissie wordt ingesteld.
- > Voor senioren die zorg op maat nodig hebben, geven we ruimte aan de ontwikkeling van nieuwe woonvormen.
- > De gemeente gaat verrommeling van wijken en dorpen tegen. Hondenpoep, zwerfvuil, vuilnis rondom afvalcontainers, graffiti en andere overlast wordt aangepakt en vernielingen worden snel hersteld. Waar mogelijk worden de kosten verhaald op de veroorzaker. Er komen strengere sancties op het dumpen van afval op straat. De gemeentelijke opsporingsambtenaren spelen hierbij een belangrijke rol in het controleren en bestraffen hiervan.
- > Bij het aanleggen van nieuwe en vervangende rioolstelsels scheidt de gemeente regenwater van huishoudelijk afvalwater. De gemeente stimuleert het gebruik van minder water en staat positief tegenover het hergebruik van water en het terugwinnen van grondstoffen uit water.
- > We zien graag dat er zoveel mogelijk afval gebruikt wordt voor nieuwe producten. Afval wordt daarom gescheiden opgehaald. De gemeente stimuleert de circulaire economie en dus een succesvol en rendabel hergebruik van reststoffen.
- > Het is belangrijk dat de doorstroming van het verkeer in het wegennet optimaal is. Verschillende vormen van vervoer kunnen beter op elkaar aangesloten worden. Tijdens de spits horen autowegen voorrang te hebben op de vaarwegen. Bruggen zijn op die drukke momenten dicht.
- > We zijn tegen het opnieuw beweegbaar maken van de Prins Hendrikbrug in het centrum van Leeuwarden.
- > Het recent ingevoerde betaald parkeren op zondag wordt weer afgeschaft.

- > Fietsers willen snel en veilig door de gemeente kunnen rijden. Er komen steeds meer nieuwe vervoersmiddelen, zoals de elektrische fiets. Fietspaden en wegen worden ingericht met een blik op de toekomst, waarbij veiligheid en doorstroming voor alle verkeersgebruikers centraal staan. Daar horen goede stallingsruimtes bij. Ook voor e-bikes, elektrische scooters en bakfietsen. We pleiten voor gelijkvormige voorrangsregels, zodat duidelijk is wie er voorrang heeft op rotondes en kruisingen.
- > Het is belangrijk dat er goed openbaar vervoer is. Het OV is een aanvulling op het autoverkeer. Wij zijn tegen het laten rijden van bussen gevuld met lucht in plaats van met passagiers. Daarom zijn we terughoudend met het subsidiëren van het OV en voorstander van het laag houden van de belasting. We zijn voorstander van vraaggestuurde, innovatieve en kostenefficiënte alternatieven en geven ruimte aan deelauto's, deelfietsen, de taximarkt en initiatieven zoals snelbussen.
- > De gemeente neemt bij de inrichting van straten en wijken de verkeersveiligheid als standaard mee, vooral in de buurt van scholen en sportclubs. Met medewerking van relevante partners en ouders creëren we samen een veilige omgeving (schoolzones, veilige oversteekplaatsen en veilige fietsroutes). Laat buurtbewoners, ondernemers en politiediensten samen kijken naar initiatieven om de verkeersveiligheid in hun buurt te verbeteren.
- > Het aanleggen en onderhoud van wegen is belangrijk, maar kan leiden tot overlast. Een wegafsluiting is minder vervelend als er duidelijk een alternatieve route geboden wordt. De gemeente maakt actief bekend wanneer er gewerkt wordt aan de openbare ruimte zodat mensen en bedrijven hiermee rekening kunnen houden en er minder 'zoekverkeer' is. De gemeente investeert in mogelijkheden om realtime-informatie over openbare werken te delen, zodat we weten welke routes het snelst zijn of waar nog parkeerplekken over zijn.
- > Betere informatie over gemeentelijke wegwerkzaamheden en dynamische reisinformatie zorgen ervoor dat verkeer zo snel mogelijk de stad in en uit gaat. We vinden milieuzones overbodig in een tijd waar auto's steeds schoner worden en alternatieve oplossingen steeds slimmer zijn.

2 Initiatief nemen en ondernemen

- > De totale lastendruk voor bedrijven blijft zo laag mogelijk.
- > Innovatie is nodig. Daarvoor is een verandering bij het college en het gemeentelijk apparaat voorwaarde: Wethouders en ambtenaren zijn toegankelijk en luisteren goed naar ondernemers. Ze zijn goed bereikbaar en begrijpen wat ondernemers bezighoudt.
- > We laten de markt doen, wat de markt zelf kan. De gemeente bevoordeelt de eigen projecten niet en zorgt voor een 'gelijk speelveld' met marktconforme prijzen en tarieven.
- > Facturen van ondernemers aan de gemeente worden conform artikel 6:119 BW binnen dertig dagen betaald. Ondernemers zijn geen bankinstellingen die zaken langdurig moeten voorfinancieren. Bij te laat betalen wordt automatisch de wettelijke rente vergoed.
- > Agrarische ondernemers krijgen de ruimte om seizoenarbeiders te huisvesten: dat is goed voor de ondernemer en beperkt overlast.
- > We stimuleren agrariërs om ook aan landschapsbeheer te doen. Wij zien er niets in om land en tuinbouwgebied op te geven voor 'natuurontwikkeling' of voor permanente waterberging..
- > We zijn voor vrije sluitingstijden voor de horeca. Ondernemers kunnen heel goed zelf bepalen tot wanneer zij open willen zijn.
- > Winkeldiefstal wordt altijd bestraft. Aangifte doen van welke vorm van winkelcriminaliteit dan ook is altijd mogelijk en de winkelier wordt geïnformeerd over de afhandeling van die aangifte.
- > Criminelen maken zich schuldig aan grootschalige winkeldiefstallen, waarbij gebruikgemaakt wordt van geprepareerde voorwerpen (tassen, jassen) om diefstallen te kunnen plegen. Wij zien erop toe dat er een rooftassenverbod in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) wordt opgenomen.
- > We blijven voorstander van een zelfstandige citymarketingorganisatie, waarin bedrijfsleven en overheid samenwerken.
- > Innovatieve en duurzame producten, zoals zonnecellen of oplaadpunten voor elektrische auto's, zijn in beginsel vergunningsvrij.
- > Wijken en dorpen kunnen zelf initiatieven op het gebied van energievoorziening ontwikkelen.
- > Elektrische auto's zijn een goede, zuinige manier om van A naar B te komen. De gemeente werkt actief mee aan voldoende oplaadpunten.
- > Milieuregels uit Brussel en Den Haag zijn wat ons betreft genoeg. Daar passen geen lokale aanvullingen van de gemeenten bovenop!
- > Overal in de gemeente is snel internet (glasvezel) voor iedereen beschikbaar. Waar dat in de nieuwe gemeente nog ontbreekt, wordt dat zo snel mogelijk gerealiseerd.
- > Wij willen met de bezem door overbodige, tegenstrijdige, nutteloze en niet-handhaafbare regels en stellen voor die te schrappen.

3 Meedoen

- > We willen een aparte agenda 'Onderwijs en Werkveld'. De VVD neemt de aanbevelingen van de Sociaal Economische Raad over 'Het werkend alternatief voor Noord-Nederland' over⁹:
 - Zorg voor bedrijfstakgewijze scholing
 - Zet een regionaal opleidings- en ontwikkelingsfonds voor mbo'ers op
 - Faciliteer kleine ondernemers
 - Maak een programma voor scholing bij kleinere bedrijven
 - Herstructureer de aansturing en uitvoering van de arbeidstoeleiding
 - Voeg de databestanden van gemeenten en UWV samen tot één bestand van werkzoekenden
 - Doorbreek belemmeringen in wet- en regelgeving
 - Faciliteer actief het opzetten van sociale ondernemingen
- > We willen een integraal persoonsgebonden budget (pgb); in de ideale situatie voegt het integrale pgb alle huidige financieringsvormen samen tot één budget, zonder schotten voor de besteding en dubbelingen bij het aanvragen en verantwoorden.
- > Wanneer professionele zorg nodig is, willen we maximale keuzevrijheid voor wijkteam én cliënt. Breng het zorgaanbod in beeld middels een lokale zorgaanboddatabase (LZB) en stel dit vrij toegankelijk aan wijkteams en cliënten. Laat de kwaliteit van de aanbieder door een onafhankelijke partij monitoren. Aanbieders kunnen zich zelf vrij aanbieden in de database. Dit geeft startende zorgaanbieders de kans om ook in beeld te komen bij het wijkteam en de cliënt.
- > De Wet Normering Top Inkomens is de norm voor bestuurders. Wij willen geen andere of zwaardere normering dan deze wettelijk vastgelegde.
- > Inzetten op andere manieren van bekostiging in het sociaal domein zoals bijvoorbeeld 'Populatiebekostiging'.
- > We zetten in op kleinschalig beschermd wonen in gradaties van specialisaties. Hierin staat het persoonlijk contact voorop en word je behandeld als een mens.
- > Niet de indicatie, maar de zorg is leidend. Als de zorgbehoefte eerder kan stoppen dan de afgegeven indicatie, dan wordt hiermee gestopt.
- > Integrale benadering van het sociaal domein; beleidsregels worden in samenhang met elkaar opgesteld en vastgesteld. Verordeningen en beleidsregels geven ruimte voor vertrouwen in de professionals om hun werk te doen en geven de gemeente de handvatten om over te gaan tot controle en handhaving.

⁹ SER Noord-Nederland - 'Het werkend alternatief voor Noord-Nederland, de noordelijke aanpak maakt het verschil' – februari 2017 - www.sernoordnederland.nl

- > School is een veilige plek waar kinderen zich thuis voelen. Scholen hebben nadrukkelijk een taak bij vroegtijdige signalering van radicalisering, loverboys en huiselijk geweld.
- > Om de ontwikkelkansen van jonge kinderen te vergroten, stimuleert de gemeente dat (taal)achterstanden bij jonge kinderen worden weggewerkt, bijvoorbeeld op de peuterspeelzaal of kinderdagverblijven.
- > Onderwijs en het lokale bedrijfsleven werken samen, zodat kinderen goed worden voorbereid op hun baan voor later. Maar ook werken deze partijen samen omdat de maatschappij verandert door technologie en digitalisering van een industriële naar een kennis- en netwerksamenleving. Gevolg is bijvoorbeeld dat meer mensenwerk wordt gedaan door machines. Ander werk komt daarvoor in de plaats. Dit vraagt om het leren van andere vaardigheden.
- > Vervoer voor speciaal onderwijs wordt vergoed. Als ouders hun kind naar bijzonder onderwijs willen sturen, betalen zij dat vervoer zelf.
- > We vinden het belangrijk dat je zo vrij mogelijk kunt kiezen naar welke school je kind gaat. De gemeente ziet er daarom op toe dat scholen zich aan de wet houden: dat wil zeggen dat ouders hun kinderen bij meerdere scholen kunnen aanmelden en dat de aanmelding op de basisschool pas vanaf 3 jaar kan plaatsvinden. Scholen communiceren helder wanneer zij andere selectiecriteria hebben, en de gemeente stimuleert dat deze eerlijk zijn, transparant zijn en op draagvlak kunnen rekenen.
- > Sporten werkt preventief: de gemeente ondersteunt de inzet van de (breedte)sport.
- > Sportverenigingen, scholen en buitenschoolse opvang werken nauw samen om de schoolgaande jeugd zoveel mogelijk te laten bewegen. Dit kan ook met buurtsportcoaches.
- > Sport- en spelvoorzieningen zijn onderdeel van het ruimtelijkeorderingsbeleid. Aan de gebruikers (zowel clubs als individueel) van sportvoorzieningen mag een redelijke bijdrage worden gevraagd.
- > Wij vinden het belangrijk dat mensen die niet uit Nederland komen, de geschiedenis en cultuur van Nederland, Fryslân en Leeuwarden kennen.
- > We vinden het belangrijk om ons cultureel erfgoed te koesteren.
- > Cultuuronderwijs helpt kinderen om met nieuwe werelden in aanraking te komen. Op de basisschool krijgt ieder kind cultuureducatie.
- > We vinden een doorlopende leerlijn op het gebied van kunst- en cultuureducatie erg belangrijk. Er moet volop ruimte zijn voor talentontwikkeling op het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs.
- > Bij een stad als Leeuwarden hoort een bloeiend en veelzijdig muziekleven. Musea, bibliotheken en archieven achten we van belang. Culturele organisaties laten bij een subsidieaanvraag eerst zien hoe ze hun eigen inkomsten binnenhalen.

- > Festivals zijn een verrijking voor Leeuwarden. Toestemming, vergunningen en inpassing vindt plaats binnen de geldende bestemmingsplannen. Afwijkingen worden tijdig bekendgemaakt zodat eventuele zienswijzen en bezwaarprocedures tijdig kunnen worden afgehandeld.
- > De directe omgeving (buurt, wijk of dorp) van een festival wordt op tijd geïnformeerd en actief bij de voorbereiding betrokken. Die verantwoordelijkheid ligt in eerste instantie bij de organisator, maar ook bij de gemeente, als het gaat om het afgeven van vergunningen.
- > Eind 2018 wordt een integrale evaluatie uitgevoerd over het huidige festivalbeleid en de specifieke ervaringen met evenementen tijdens Culturele Hoofdstad 2018. Aan de hand van deze evaluatie wordt een meerjarig beleid vastgesteld ten aanzien van festivals, locaties en kosten.

4 Veiligheid

- > De politie is zichtbaar op straat. Wijkagenten die de buurt of het dorp goed kennen voegen daar iets extra's aan toe.
- > We zijn - vanwege de preventieve werking alsmede ook de grotere pakkans - voorstander van actief cameratoezicht. Afhankelijk van de effectiviteit willen wij de inzet van camera's uitbreiden naar andere plaatsen waar het regelmatig mis gaat in de stad.
- > Door een goede samenwerking tussen bewoners, ondernemers, politie, gemeente, stadswachten kunnen we criminaliteit beter een halt toeroepen. WhatsApp-groepen zijn een goed voorbeeld van samenwerking. De gemeente helpt bij het tot stand komen van dergelijke samenwerkingsvormen.
- > Er zijn heel veel nieuwe technieken beschikbaar. We leven in 2017 en niet meer in 1983. Het gebruik van (big) data kan onze stad veiliger maken. We willen dat het gebruik van deze technieken onderzocht wordt en zo snel mogelijk wordt ingezet.
- > De politie, ambulance en brandweer komen op tijd. We kijken daarbij ook nadrukkelijk naar de aanrijtijden aan de randen van de gemeente. Voorop staat dat de hulpdiensten op tijd zijn als je ze nodig hebt. Daarbij maakt het niet uit vanuit welke gemeente de diensten komen.
- > De gemeente pakt drugsdealers hard aan en de burgemeester gebruikt zijn bevoegdheden om drugspannen te sluiten.
- > De burgemeester en politieleiding stimuleren dat de politie alle nodige instrumenten kan gebruiken om raddraaiers op te sporen en aan te pakken. De burgemeester maakt actief gebruik van al zijn bevoegdheden en de mogelijkheden die tot zijn beschikking staan om de openbare orde te handhaven en overlast te bestrijden. Te denken valt aan: het afkondigen van gebiedsverboden, groepsverboden, samenscholingsverboden, een noodbevel, afkondigen van een noodverordening, preventief fouilleren, cameratoezicht, bestuurlijke ophouding, toezicht op openbare gemakkelikheden en inrichtingen, et cetera.
- > Het strak volgen van veelplegers door de politie kan criminaliteit voorkomen en oplossen. Instrumenten als gebiedsontzegging (dit kan ook per winkel, park of wijk) worden gebruikt om geweld of overlast of ander crimineel gedrag tegen te gaan.
- > Hangjongeren en hun ouders worden verantwoordelijk gesteld voor de gevolgen van hun gedrag.
- > Schade en de kosten van handhaving worden zoveel mogelijk verhaald op diegenen die dit veroorzaken.
- > Vergunningen worden geweigerd of ingetrokken als deze misbruikt worden voor het faciliteren van criminele activiteiten. De gemeente maakt actief gebruik van de mogelijkheden die de wet BIBOB (bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) hiervoor geeft.

- > Eigenaren van honden zijn verantwoordelijk voor het voorkomen van bijtincidenten. De gemeente houdt een stevig beleid aan en mag bijtgrage honden laten muilkorven of aan laten lijnen, een gedragstest opleggen en de eigenaar verplichten tot een erfafscheiding. Als hond en eigenaar zich niet gedragen, kan de hond op grond van de Gemeentewet in beslag worden genomen.
- > Begeleiding van winkeliers na sluitingstijd op koopavonden door BOA of Stadstoezicht.
- > Leeuwarden heeft een bedelverbod in de APV opgenomen en controleert op overtredingen van dit verbod.

5 Bestuur

- > Het gemeentehuis hoort ook buiten kantooruren open te zijn voor zaken die je niet digitaal kunt regelen. Medewerkers komen op afspraak naar je toe. Een nieuw identiteitsbewijs kun je laten bezorgen, bijvoorbeeld op je werk.
- > Privacy is een groot goed. Het is belangrijk dat de gemeente de digitale privacy van inwoners borgt. De gemeente zorgt ervoor dat de computers en ICT bij de tijd zijn en dat persoonsinformatie altijd maximaal beveiligd is. De gemeente werkt samen met andere overheden om digitale criminaliteit, zoals identiteitsfraude, tegen te gaan of te bestraffen.
- > Een transparante overheid vinden wij belangrijk. De gemeente maakt meer gebruik van de mogelijkheden om statistieken en gegevens over de besteding van subsidies online toegankelijk te maken (zogenoeten 'open data'). WOB-verzoeken en antwoorden worden voortaan online gezet.
- > De gemeente spant zich in voor een veilige en betrouwbare digitale overheid. Voor inkoopbeleid, basisregistratie en belastingen gaat zij gebruikmaken van vooruitstrevende digitale mogelijkheden, zoals die van de zogeheten 'generieke digitale infrastructuur'.
- > De gemeente communiceert helder en begrijpelijk.
- > Wij staan voor een compacte en krachtige overheid. De gemeente is de eerste ingang voor bewoners.
- > Het leven stopt niet bij de gemeentegrens. De gemeente heeft een regionale opstelling en de blik naar buiten gericht. Gemeentelijke taken kan zij uitbesteden of samen met andere gemeenten uitvoeren als daarmee voordeel wordt behaald.
- > We zijn voor verlaging van de gemeentelijke lasten voor inwoners en ondernemingen.
- > De gemeente zorgt dat haar leges zo laag mogelijk zijn. Voor de werkzaamheden die de gemeente verricht, mag en moet ze een vergoeding krijgen, maar leges mogen geen melkkoe worden. Er wordt gestimuleerd om zo goedkoop mogelijk te werken.
- > De woonlasten (zoals de OZB) blijven zo laag mogelijk.
- > Voor vervanging van een aantoonbaar gestolen rijbewijs of identiteitsbewijs hoef je geen leges te betalen. Zo'n situatie is al vervelend genoeg.
- > Toeristenbelasting wordt niet opnieuw ingevoerd.
- > Een goede financiële huishouding is van groot belang. De gemeente hoort een strikte scheiding tussen inkomsten en uitgaven te hebben. Structurele uitgaven dekken met structurele middelen: inkomstenmeevallers mogen niet worden gebruikt voor structurele extra uitgaven.
- > De inkomsten en uitgaven zijn transparant. Bewoners en ondernemers krijgen jaarlijks eenvoudige inzage waaraan geld is besteed en van het bereikte effect.

- > Gemeenteschulden door middel van leningen dienen teruggedrongen te worden. Periodiek doet de gemeente de houdbaarheidstest gemeentefinanciën van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De schuldratio alsook de netto schuldquote bevinden zich op aanvaardbaar niveau.
- > Wij zijn voor minder regels (deregulering). Overbodige regels ontstaan doordat als een regel eenmaal is ingevoerd, deze het eeuwige leven lijkt te hebben. De gemeente kan dit tegengaan door voortaan bij iedere nieuwe regel vast te leggen hoe lang deze geldig is, oftewel horizonbepalingen invoeren.
- > Bijstandsfraude moet altijd volledig worden teruggevorderd en geïncasseerd.